

RTU studiju kurss "Mācīšanās traucējumi"**0R000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0627
Nosaukums	Mācīšanās traucējumi
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Mārite Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Ilona Saule - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kurss sniedz ieskatu par mācīšanās traucējumu veidiem, sekām un likumsakarībām; par individuālās izglītības programmas apguves plāna veidošanas un īstenošanas posmiem; pedagoģiskā personālā sadarbību individuālās izglītības programmas apguves plāna īstenošanas procesā; par pedagoģiskā darba organizēšanu, metožu un paņēmieni izvēli mācību satura apgūšanā; skolēnu zināšanu vērtēšanu, skolotāju, vecāku un sabiedrības sadarbības modeļu veidošanu.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis – veicināt studentu izpratni par mācīšanās traucējumu veidiem, cēloņiem un likumsakarībām, kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanai. Studiju kursa uzdevumi: 1. Nostiprināt studentu zināšanas par daudzveidīgiem mācīšanās traucējumiem, skolēnu psiholoģiski pedagoģiskais raksturojums. 2. Iepazīstināt studentus ar individuālā izglītības programma attīstības plāna veidošanas un īstenošanas posmi. 3. Sekmēt studējošo izpratni par metožu, paņēmieni un vides ietekmes nozīmi organizējot mācību procesu. 4. Iepazīstināt studentus ar atbalsta komandas darbību, katra speciālista pienesumu mācīšanās traucējuma korekcijā/traucējuma mazināšanā. 5. Gūt izpratni par skolas-pedagoga-vecāku sadarbības iespējam un nozīmīgumu. 6. Veicināt studējošo prasmes izgūt nepieciešamo informāciju no zinātniskās literatūras un jaunākajiem pētījuma datiem. 7. Ar gadījumsituācijas analīzes starpniecību, sekmēt studējošo problēmās balstīta mācīšanās, veicinot praktiski vērtēt atbalsta nodrošinājumu skolēniem ar mācīšanās traucējumiem vispārīgākajā skolā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Referāta „Personību ietekmējošie galvenie vides faktori – ģimene un skola” izstrāde. 2. Strukturēta individuālā izglītības programmas apguves plāna sastādīšana pirmsskolas un pamatskolas vecuma izglītojamiem. 3. Referāta „Robežu noteikšana izglītojamiem ar uzvedības traucējumiem” izstrāde. 4. Sagatavot pārskatu par jaunāko pētījumu atziņām, rezultātiem, to iespēju izmantot izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem. 5. Izglītojamo mācību prasmju izvērtējums un traucējumu atpazīšana, novērtēšana, ieteikumus un rekomendāciju sagatavošana. 6. Speciālā pedagoga nodarbību plānojums izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem.
Literatūra	1. Badian, N. A. (1983). Dyscalculia and nonverbal disorders of learning. In: Myklebust, H. R. (ed.) Progress in learning disabilities. New York: Stratton, Vol. 5. 2. Bazens, T. (2008). Efektīvas mācīšanās rokasgrāmata. Rīga: Jāņa Rozes apgāds. 3. Belson, S. I. (b. g.). Learning Disabilities. Pieejams: http://sped.wikidot.com/learning-disabilities . 4. Brown, E. K. (2009). Learning Disabilities: Understanding the problem and managing the challenges. USA: Langdon Street Press. Pieejams: http://www.understanding-learning-disabilities.com/index.html 5. Carlson, Sh. (2005). A Two Hundred Year History of Learning Disabilities. Regis University. Pieejams: http://www.eric.ed.gov/PDFS/Ed490746.pdf 6. Fišers, R. (2005). Mācīsim bērniem mācīties. Rīga: RaKa. 7. Freimanis, I. (2007). Ieskats speciālās skolas darbā. Rīga: RaKa. 8. Oksanena, J., Sollasvāra, R. (2017-2019). Ardievas Šķēršļiem! Somijas autismas fonds. 9. Liepiņa, S. (2008). Speciālā psiholoģija. Rīga: RaKa. 10. Red. Langluā, K. (2007). Rokasgrāmata vecākiem un pedagogiem. Rīga: Valters un Rapa. 11. Medne, D. (2007). Kā strādāt ar hiperaktīviem bērniem. Rīga: RaKa. 12. Roge, J. Ū., Mēlere, B. (2003). Citādi bērni: Kā saprasties ar bērniem, kuri neietilpst valdošo priekšstatu rāmjos. Rīga: Jumava. 13. Smita, K., Strika, L. (1998). Mācīšanās traucējumi no A līdz Z. Rīga: RaKa. 14. Šatohina, V. (2009). Mans bērns ir kreilis. Rīga: Pētergailis. 15. Špicers G., (2017) Hiperaktīvais bērns un uzmanības deficīts. UDHS un UDS. Rīga:, Jumava 16. Tūbele, S. (2008). Disleksija vai lasīšanas traucējumi. Rīga: RaKa. 17. Zaķe, I. (2000). Logopēdiskās spēles un vingrinājumi. Rīga: Izglītības soļi. 18. Визель, Т. Г. (2005). Нарушения чтения и письма у детей дошкольного и младшего школьного возраста. Москва: Астрель
Nepieciešamās priekšzināšanas	Priekšzināšanas vispārējā un speciālajā psiholoģijā un pedagoģijā.

Studiju kursa saturs

Saturis	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakts stundas	Patstāv. darbs	Kontakts stundas	Patstāv. darbs
Mācīšanās traucējumi un to izpausmes. Vēsturiskais ieskaits mācīšanās traucējumu izpratnē. Personību ietekmējošie bioloģiskie un sociālie iemesli, galvenie vides faktori. Likumdošana, normatīvie regulējumi. Valodas traucējumu un mācīšanās traucējumu mijsakarības. Disleksija, diskalkulija, disgrāfija, dispraksija, uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroms, autiskā spektra traucējumi.	7	10	2	15
Individuālās izglītības programmas apguves plāns. Plāna izveides principi, izveides sasniedzamais rezultāts, plānā nepieciešamā informācija. Plāna īstenošanas izvērtējums un pilnveide, iespējamā sadarbības ar vecākiem. Attīstības dinamikas karte un vērtēšanas kritēriji un skolēna prasmju izvērtēšana.	7	10	2	15
Atbalsta pasākumi. Veidi, paraugi. Normatīvais regulējums. Atbalsta komandas loma. Pieejamie resursi atbalsta pasākumu īstenošanai, metodiskais atbalsts. Sadarbība ar vecākiem par speciālām vajadzībām.	7	10	2	15
Metodes, paņēmieni un principi darbā ar skolēniem, kuriem ir mācīšanās traucējumi. Veidi, paraugi. Normatīvais regulējums. Atbalsta komandas loma. Pieejamie resursi atbalsta pasākumu īstenošanai, metodiskais atbalsts. Sadarbība ar vecākiem par speciālām vajadzībām.	7	10	2	15
Jaunākie pētījumu dati, to efektivitāte un lietderība. Informācijas atlase psiholoģijā, psihiatrijā un medicīnā.	5	8	3	9
Kopā:	33	48	11	69

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS Izprot bērnu ar sociālajiem, emocionālajiem un mācīšanās traucējumiem svarīgākos jēdzienus un likumsakarības.	Semināri, praktiskie darbi, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, izglītības projekta idejas un pieteikuma materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
PRASMES Spēj izskaidrot bērna attīstības traucējumu bioloģisko un sociālo cēloņu būtību un argumentēti diskutēt par to studentu grupā. Spēj atpazīt, analizēt bērna ar sociālajiem, emocionālajiem un mācīšanās traucējumiem pazīmes, simptomus, prot pielietot dažādas metodes korekcijas darba veikšanā. Spēj izveidot bērna ar sociālajiem, emocionālajiem un mācīšanās traucējumiem atbalsta speciālistu komandu un atbilstoši veikt pedagoģiski psiholoģisko intervenci mācību procesā.	Semināri. Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūtās izpratnes un apgūto prasmju kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
KOMPETENCE Var pielietot iegūtās zināšanas profesionālajā darbībā, apzinās nepieciešamību pilnveidot savas zināšanas profesionālajā izaugsmē.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, apgūto prasmju kvalitātes un attīstītās kompetences, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
6 praktiskie darbi un aktīva dalība semināros (katrs 5% apmērā)	30
2 korekcijas plāna izstrādes - mācīšanās traucējuma un sociālā un emocionālā traucējuma mazināšanai.	30
Rakstiska eksāmena darba izpilde	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	